

Remissvar

Stockholm 21 februari 2020

Johan Adamsson
Näringsdepartementet
Enheten för marknad och konkurrens
103 33 Stockholm

Yttrande över nya riktlinjer för vissa statliga stödåtgärder inom ramen för EU:s system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser (EU ETS)

Mineral, metaller och avancerade material har en central roll i klimatomställningen, bl.a. för energi- och transportsektorn. Att säkerställa en hållbar råvaruförsörjning i Europa är avgörande för Europas industriella ledarskap och att uppnå en klimatneutral, resurseffektiv och konkurrenskraftig europeisk ekonomi.

Gruv-, mineral- och metallbranschen i Sverige har tagit fram en klimatfärdplan som stakar ut vägen för fossilfria brytningsverksamheter till år 2035 och klimatneutrala förädlingsprocesser år 2045. Vi är övertygade om att branschen har förmågan att med bibehållen och till och med förbättrad konkurrenskraft bli klimatneutrala. Det kan vi bli i samverkan med politik, myndigheter och akademi och med rätt politiska och samhällseliga förutsättningar både i Sverige och på EU-nivå.

Fossilfri el till konkurrenskraftigt pris centralt i branschens klimatomställning

En viktig del i branschens omställning för att minska de fossila utsläppen är elektrifiering. Elbehovet kommer att öka kraftigt i takt med att den fossila energin fasas ut, liksom det kommer vara en självklarhet att nya gruvor i Sverige i framtiden kommer ha en hög grad av elektrifiering.

Sverige har redan till stor del fossilfri el, och ambitiösa målsättningar för 100% fossilfri elproduktion. Men då vårt system fysiskt och marknadsmässigt är ihopkopplat med länder som har fossil elproduktion gör marginalprissättningen att den fossila elproduktionen i systemet bestämmer priset. Detta innebär att priset som industrin får betala för svensk fossilfri el motsvarar priset för den fossila elproduktionen. Branschens klimatomställning förutsätter tillgång till fossilfri el till konkurrenskraftigt pris, och detta påverkar även Sveriges attraktivitet för investeringar i framtida gruvverksamhet. Då priset på utsläppsrätter inom EU ETS väntas fortsätta öka blir möjligheten för kompensation för koldioxidprisets indirekta effekt på elpriset allt viktigare.

- Gruv- mineral- och metallbranschen är pristagare på världsmarknaden och kan därmed enbart påverka sina kostnader. Alla metallpriser sätts av LME-börsen och gäller för hela världen. Pristagarmodellen är en viktig och avgörande del i metallproducentens förutsättning att uppnå lönsamhet.
- Riktlinjerna för statsstödsreglerna kommer att gälla i 10 år och det är svårt att under så lång tid förutse vad som händer med konjunkturen, omvärlden och Sveriges konkurrenskraft. Om Sverige skulle välja att införa kompensation någon gång framöver förutsätter det att ***listan för stödberättigade sektorer måste vara utformad på ett ändamålsenligt sätt för svensk konkurrenskraft och för Sveriges möjligheter att uppnå klimatmålen.***

- Listan för stödberättigade sektorer kan även komma att ligga till grund för annan lagstiftning som är på gång från kommissionen inom greendeal. Även om Sverige inte skulle välja att införa kompensation ligger det ändå i Sveriges intresse att se till att listan blir ändamålsenligt utformad.

Transparens och rättvis konkurrens på EU:s inre marknad måste säkerställas

Kommissionens förslag för vilka sektorer som finns med på listan för möjlighet till kompensation för indirekta kostnader är ej transparent då kommissionen inte delat med sig varken av data eller analyser som ligger till grund för förslaget på vilka sektorer som finns med på listan och vilka sektorer som inte finns med. Statsstöd ska ske på goda grunder och risken för snedvridning av konkurrens och handel måste minimeras.

- Kommissionens förslag riskerar att snedvrida konkurrensen på den inre marknaden då vissa sektorer inte finns på listan medan deras största konkurrenssektorer gör det. Exempelvis är järnmalmspellets som produceras av LKAB i sektor (NACE-kod) 07.10 inte med på den föreslagna listan, medan järnmalmspellets och sinter som produceras vid stålverken i sektor 24.10 är med på listan. Om detta står sig skulle det leda till att LKAB:s produkt järnmalmspellets som står för 15% av den europeiska marknaden inte kan få möjlighet till kompensation medan den konkurrerande europeiska produktionen av järnmalmspellets och sinter som står för 85% av den europeiska marknaden kan få det. **Kommissionen måste dela med sig av data och analyser som ligger till grund för bedömningen om huruvida en sektor ska ha möjlighet till kompensation eller inte.** En konkurrensanalys både inom och mellan sektorer är även nödvändigt i sammanhanget.

Riktlinjerna behöver hänga ihop med Sveriges och EU:s klimatmål och strategi för råmaterialförsörjning

EU är i mycket hög grad importberoende av de metaller som krävs för bl.a. elektrifiering av transportsystemet och för vindkraft. Detta gäller också de metaller som EU listat som kritiska metaller, dvs. som har avgörande betydelse för EU:s industriella överlevnad, men som produceras endast i ett fåtal länder med oftast svag politisk styrning eller rättssäkerhet, vilket kan leda till oväntade störningar i utbud. Dessa länder har dessutom ofta bristande mänskliga rättigheter, i princip obefintliga miljökrav och höga produktionsutsläpp.

I kommunikationen om green deal i december 2019 understryker kommissionen att tillgången till resurser är en strategisk säkerhetsfråga för EU:s ambition att genomföra den gröna given. "En av förutsättningarna för att åstadkomma denna omställning är därför att trygga en hållbar råvaruförsörjning, särskilt av kritiska råvaror för ren teknik, digitala tillämpningar och rymd- och försvarstillämpningar, genom diversifiering av försörjningen från både primära och sekundära källor."

I den klimatpolitiska handlingsplanen från december 2019 konstaterar regeringen att Sverige är ett av EU:s viktigaste gruvländer och därmed ses som en mycket viktig aktör inom EU för att säkra tillgång till hållbart producerade råvaror till EU:s industrier. Regeringen konstaterar att "hållbar råvaruförsörjning är en viktig del i att säkerställa hållbara värdekedjor för Sveriges industri, varuproduktion och energiomställning" och att myndigheten SGU gör bedömningen att Sverige har potential att utvinna flertalet av de metaller som behövs till energi- och klimatomställningen.

- Kommissionens förslag utelämnar centrala basmetaller för klimatomställningen från listan för stödberättigade sektorer som idag i hög grad importeras till EU och som vi producerar i Sverige, som sektor (NACE-kod) 07.29 där bland annat koppar, zink, nickel och bly ingår. Detta riskerar att

underminera Sveriges och EU:s klimat- och säkerhetspolitik. Riktlinjerna måste hänga ihop med Sveriges och EU:s klimatmål och strategi för råmaterialförsörjning.

Maria Sunér Fleming
VD

Hanna Stenegren
Handläggare

SveMin är den nationella branschföreningen för gruvor, mineral- och metallproducenter i Sverige. Vi representerar ca 40 företag med drygt 13 000 anställda inom produktion, prospektering och teknik.